

Liitetaulukko 1. Terveysthuollon prosessimittarien ja päätetapahtumamittarien edut ja haasteet

Prosessimittarit		Päätetapahtumamittarit	
Etuja	Haasteita	Etuja	Haasteita
Helposti kerättäviä: voidaan kerätä rutiiniluontoisesti tai kyselyinä potilastietojärjestelmistä	Välillinen yhteys terveydentilaan: tuloksilla voi olla vain vähäinen merkitys potilaille (ellei yhteyttä päätetapahtumiin pystytä selittämään)	Fokus: ohjaavat huomion potilaaseen (eikä palveluun), auttavat kehittämään "koko järjestelmän" näkökulmaa	Määrittelyhaasteet: vaikka jotkin päätetapahtumat ovat suhteellisen helposti ja luotettavasti mitattavissa (esim. kuolema), toiset ovat tunnetusti vaikeita mitata (esim. haavatulehdus)
Luotettavasti mitattavia: usein mitattavissa ilman merkittäviä virhelähteitä	Alttiita vanhentumaan: hyödyllisyys voi vähentyä tekniikan ja hoitokäytäntöjen kehittyessä	Merkityksellisiä: merkitys potilaille ja palveluiden järjestämisvastuussa oleville on yleensä prosessimittareita selvempi	Aikataulu: päätetapahtumien ilmaantuminen ja havaitseminen vie aikaa
Helposti tulkittavia: arvoja voidaan usein vertailla olemassa olevaan tieteelliseen tietoon, mikä vähentää tarvetta alueiden tai toimijoiden keskinäiselle vertailulle	Alttiita tarkoitushakuiselle käytölle: tuloksia on suhteellisen helppo vääristellä tai niiden hyviä tuloksia voidaan tavoitella ilman potilaan saamaa hyötyä (esim. palkkiojärjestelmän takia)	Tarkoitushakuinen käyttö vaikeaa: tuloksien vääristely prosessimittareita vaikeampaa, joskin palveluntarjoajat saattavat pystyä vaikuttamaan lopputulokseen liioittelemalla potilaiden riskiä päätetapahtumille	Tulkinta ajoin haastavaa: taustalla vaikuttavat prosessit saattavat olla monimutkaisia, altisteen ja päätetapahtuman välinen pitkä ajallinen viive hankaloittaa tulkintaa
Pieni otoskoko: mahdollistavat merkittävien laatupoikkeamien tunnistamisen selvästi päätetapahtumia pienemmillä otoskoilla	Saattaa tukahduttaa innovaatioita: olemassa oleviin toimintatapoihin keskittyminen voi viivästyttää uusien hoitokäytäntöjen kehittämistä	Tukevat innovaatioita: rohkaisevat palveluntarjoajia kokeilemaan uusia toimintatapoja hoidon kehittämiseksi	Suuri otoskoko: edellyttävät suuria otoskokoja tilastollisesti merkitsevän vaikutuksen havaitsemiseksi, vaikka hoitoprosesseissa tiedettäisiin olevan ilmeisiä ongelmia
Monipuolisia: mittareilla voidaan tarkastella hyvin erilaisia prosesseja, joista osa on myös potilaille tärkeitä (kuten hoitoon pääsyn nopeus ja potilastyytyväisyys)	Kapea-alaisia: mittaavat yleensä yhtä sairautta tai hoitoa, kokonaiskuvan muodostaminen valikoidussakin potilasryhmässä vaatii useampia prosessimittareita	Tukevat pitkäjänteisiä ratkaisuja: rohkaisevat palveluntarjoajia ottamaan käyttöön pitkäaikaista terveyshyötyä tuottavia strategioita (esim. panostamaan terveyden edistämiseen)	Moniselitteisyys: päätetapahtumissa saatetaan monesti nähdä suotuisia löydöksiä, vaikka hoitoprosessit toimisivatkin huonosti – ja päinvastoin
Reagointi suoraviivaista: heikot tulokset tuovat selvästi esille sen, mitä järjestelmän toiminnassa tulisi parantaa. Toiminnan muutoksien vaikutukset näkyvät mittarissa suhteellisen nopeasti		Toimivat tavoitteina: vastaavat prosessimittareita selvemmin hoidon ja terveydenhuoltojärjestelmän tavoitteita	Sekoittavat tekijät: mittariin voivat vaikuttaa monet sellaisetkin tekijät, jotka eivät ole terveydenhuolto-organisaation hallinnassa